

**B.Com. Semester - 6 (CBCS) Examination**  
**May/June-2021 (OLD COURSE)**  
**MANAGEMENT ACCOUNTING -2(DSE-3)**

Time: 1:30 Hours

Marks: 42

**Instructions:**

1. Figure to the right indicate marks.
2. There are five questions in the question paper.
3. Answer any three of the following questions.

પ્રશ્ન.૧ હિરેન લિ. નું તા. 31-03-2019 અને 31-03-2020 ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે પ્રમાણે છે. (૧૪)

| દેવાં                                | 31-03-2019<br>રૂ. | 31-03-2020<br>રૂ. | મિલકત                 | 31-03-2019<br>રૂ. | 31-03-2020<br>રૂ. |
|--------------------------------------|-------------------|-------------------|-----------------------|-------------------|-------------------|
| ઈકિવટી શેરમૂડી<br>પ્રત્યેક રૂ. 10 નો | 60,00,000         | 60,00,000         | સ્થિર મિલકતો          | 72,00,000         | 84,80,000         |
| 12% પ્રેફરન્સ શેર                    | 20,00,000         | 20,00,000         | દેવાદારો              | 22,00,000         | 26,00,000         |
| અનામતો                               | 23,20,000         | 35,40,000         | લેણીહૂડી              | 17,20,000         | 21,00,000         |
| 10% ડિબેન્ચર્સ                       | 12,00,000         | 18,00,000         | સ્ટોક                 | 15,20,000         | 18,40,000         |
| લેણદાર                               | 9,60,000          | 12,80,000         | અગાઉથી<br>ચૂકવેલ ખર્ચ | 1,60,000          | 1,00,000          |
| દેવીહૂડી                             | 2,00,000          | 2,80,000          | બેન્ક                 | 2,40,000          | 2,40,000          |
| બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ                     | 4,00,000          | 4,80,000          | પ્રાથમિક ખર્ચા        | 40,000            | 20,000            |
|                                      | 1,30,80,000       | 1,53,80,000       |                       | 1,30,80,000       | 1,53,80,000       |

2019-'20 દરમિયાન કુલ વેચાણ રૂ. 3,60,00 000 અને રોકડ વેચાણ કુલ વેચાણના 10% હતું  
 સ્ટોક ઉથલાનો ગુણોત્તર 20 વખત હતો.

ચોખ્ખો નફો (40% કરવેરા પહેલાંનો) રૂ. 45,00,000 બિનસંચાલન ખર્ચ નથી. કાયમી મિલકત વેચાણ  
 નફો રૂ. 1,00,000

2019-'20 ના વર્ષ માટે નીચેના ગુણોત્તરોની ગણતરી કરો.

(૧) કાચા નફાનો ગુણોત્તર (૨) સંચાલન ગુણોત્તર (૩) ચાલુ ગુણોત્તર (૪) દેવાદારોનો ગુણોત્તર  
 (૩૬૫ દિવસ ધ્યાનમાં લેવા) (૫) રોકાણેલી મૂડી પર વળતરનો ગુણોત્તર (૬) પ્રત્યેક શેરદીઠ કમાણી

પ્રશ્ન.૨ જેની લિમિટેડની નીચે આપેલ વિગતો પરથી 31-07-2020 ના રોજ પૂરા થતાં ચાર માસનું રોકડ  
 અંદાજપત્ર તૈયાર કરો. (૧૪)

| માસ    | ખરીદી રૂ. | વેચાણ રૂ. | મજૂરી રૂ. | કારખાના ખર્ચ રૂ. | વહીવટી ખર્ચ રૂ. |
|--------|-----------|-----------|-----------|------------------|-----------------|
| માર્ચ  | -         | -         | 50,000    | 40,000           | 20,000          |
| એપ્રિલ | 3,60,000  | 5,80,000  | 60,000    | 30,000           | 20,000          |
| મે     | 3,30,000  | 6,40,000  | 1,00,000  | 44,000           | 24,000          |
| જૂન    | 4,05,000  | 6,60,000  | 1,00,000  | 60,000           | 24,000          |
| જૂલાઈ  | 4,00,000  | 6,80,000  | 1,20,000  | 72,000           | 22,000          |

વધારાની માહિતી

- (1) તા. 01-04-2020 ના રોજ રોકડ સિલકનો અંદાજ રૂ. 2,20,000
- (2) ખરીદીના 20% ખરીદી રોકડેથી થાય છે. ખરીદીનાં લેણદારોને ખરીદી પછીના મહિનામાં નાણા ચૂકવવામાં આવે છે.
- (3) વેચાણ 30% વેચાણ રોકડેથી થાય છે.
- (4) ઉધાર વેચાણનાં 75% વેચાણ પછીના મહિનામાં અને બાકીના 25% ત્યારપછીનાં બીજા મહિને વસૂલ થાય છે.
- (5) ચૂકવણીનો સમયગાળો: મજૂરી 1/2 માસ, કારખાના ખર્ચ 1/4 માસ અને વહીવટી ખર્ચ એક માસ
- (6) તા. 31-03-2020 ના રોજ દેવાદારોની બાકી રૂ. 3,60,000 (રૂ.80,000 ફેબ્રુઆરીના વેચાણનાં અને રૂ. 2,80,000 માર્ચના વેચાણના) અને લેણદારોની બાકી રૂ. 3,30,000 હતી.
- (7) રૂ. 20,000 નું ડિબેન્ચર વ્યાજ તા. 30-06-2020 ના રોજ ચૂકવવામાં આવશે.

પ્રશ્ન.૩ કિશ કંપની લિ. ની ઉત્પાદન શક્તિ 100% પ્રવૃત્તિએ 20,000 એકમોની છે. વર્ષ 2020 માં ઉત્પાદનની વિગતો નીચે મુજબ છે. (૧૪)

|                                    |               |
|------------------------------------|---------------|
| વેચાણ (એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 200) | રૂ. 20,00,000 |
| પડતર પર નફાનો દર                   | 25%           |
| કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ:               |               |
| સ્થિર                              | 40%           |
| ચલિત (જે પ્રાથમિક પડતરના 20% છે)   | 30%           |
| અર્ધચલિત                           | 30%           |

ઓફિસ પરોક્ષ ખર્ચા (70% સ્થિર) 4,00,000

વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચા (50% સ્થિર) 2,00,000

માલ અને મજૂરીનું પ્રમાણ સરખું છે.

કારખાના નાં અર્ધચલિત ખર્ચા 80% ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ સુધી 50% વધે છે અને ત્યારબાદ તેમાં 100% વધારો થાય છે. એકમ દીઠ વે. કિ. સરખી રહેશે.

50%, 75%, અને 100% ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ માટે પરિવર્તનશીલ બજેટ તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન.૪ ધી સહયોગ કંપની લિમિટેડના તા. 31 માર્ચના રોજના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે. (૧૪)

| દેવાં                          | 31-03-2019<br>રૂ. | 31-03-2020<br>રૂ. | મિલકતો        | 31-03-2019<br>રૂ. | 31-03-2020<br>રૂ. |
|--------------------------------|-------------------|-------------------|---------------|-------------------|-------------------|
| શેરમૂડી દરેક<br>રૂ. 100 નો શેર | 2,00,000          | 3,00,000          | પાઘડી         | 60,000            | 56,000            |
| સામાન્ય અનામત                  | 1,20,000          | 40,000            | મકાન          | 1,20,000          | 2,00,000          |
| ન. નું. ખાતું                  | 20,000            | 24,000            | યંત્રો        | 80,000            | 1,90,000          |
| 10% ના ડિબેન્ચર                |                   | 1,00,000          | રોકાણો        | 30,000            | 24,000            |
| દેવીહૂડી                       | 40,000            | 40,000            | સ્ટોક         | 32,000            | 50,000            |
| પરચૂરણ લેણદારો                 | 50,000            | 62,000            | દેવાદારો      | 98,000            | 42,000            |
| કર જોગવાઈ                      | 30,000            | 34,000            | રોકડ/બેંક     | 24,000            | 26,000            |
|                                |                   |                   | પ્રાથમિક ખર્ચ | 16,000            | 12,000            |
|                                | 4,60,000          | 6,00,000          |               | 4,60,000          | 6,00,000          |

વધારાની માહિતી:

- (1) તા.01-04-2019 ના રોજ સામાન્ય અનામતને મુડીકૃત કરીને દરેક બે ઇક્વિટી શેરદીઠ એક ઇક્વિટી શેર લેખે બોનસ શેર આપવામાં આવ્યા હતા.
  - (2) વર્ષ દરમિયાન રૂ.28,000 નો આવકવેરો ચૂકવવામાં આવ્યો હતો તથા વર્ષ દરમિયાન રૂ. 16,000 વચગાળાનું ડિવિ. ચૂકવવામાં આવ્યું હતું.
  - (3) મકાન પર રૂ.12,000 અને યંત્રો પર રૂ.8,000 ઘસારો ગણેલ છે.
  - (4) રૂ.20,000 ની પડતર કિંમતનું યંત્ર નફાથી વેચલ હતું જે નફો મૂડી અનામત ખાતે જમા લીધેલ હતો.
  - (5) વર્ષ દરમિયાન ડિબેચર 5% વટાવથી બહાર પાડ્યા હતા.
  - (6) તા.31-03-2019 નો આખર સ્ટોક પડતર કિંમત કરતાં 20% ઓછી કિંમતે દર્શાવેલ છે. તા.31-03-2020 નો આખર સ્ટોક પડતર કિંમતે જ દર્શાવેલ છે.
  - (7) પાઘડી મૂડી અનામત સામે માંડી વાળવામાં આવી છે.
  - (8) રૂ.10,000 ની પડતર કિંમતના રોકાણો 20% નફાથી વેચવામાં આવ્યા હતા અને નફો-નુકસાન ખાતે જમાં કરવામાં આવ્યો હતો.
- ઉપરની માહિતી પરથી તા.31-03-2020 ના વર્ષ માટેનું હિસાબી ધોરણ નં 3. મુજબનું રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન.૫ ટૂંકનોંધ લખો (કોઈપણ બે)

(૧૪)

- (1) અંદાજપત્રીય અંકુશની પૂર્વજરૂરિયાતો.
- (2) ગુણોત્તર વિશ્લેષણની મર્યાદાઓ.
- (3) રોકડ અંદાજપત્રના ફાયદાઓ.
- (4) પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર.

### ENGLISH VERSION

Q.1 The balance sheets of Hiren Ltd. As on 31-03-2019 and 31-03-2020 were as follows.

(14)

| Liabilities                           | 31-03-2019<br>Rs. | 31-03-2020<br>Rs. | Assets           | 31-03-2019<br>Rs. | 31-03-2020<br>Rs. |
|---------------------------------------|-------------------|-------------------|------------------|-------------------|-------------------|
| Equity share capital<br>(Rs. 10 each) | 60,00,000         | 60,00,000         | Fixed assets     | 72,00,000         | 84,80,000         |
| 12 % pref. share                      | 20,00,000         | 20,00,000         | Debtors          | 22,00,000         | 26,00,000         |
| Reserves                              | 23,20,000         | 35,40,000         | Bills receivable | 17,20,000         | 21,00,000         |
| 10 % Debentures                       | 12,00,000         | 18,00,000         | Stock            | 15,20,000         | 18,40,000         |
| Creditors                             | 9,60,000          | 12,80,000         | Prepaid exp.     | 1,60,000          | 1,00,000          |
| Bills payable                         | 2,00,000          | 2,80,000          | Bank             | 2,40,000          | 2,40,000          |
| Bank O. D.                            | 4,00,000          | 4,80,000          | Preliminary exp. | 40,000            | 20,000            |
|                                       | 1,30,80,000       | 1,53,80,000       |                  | 1,30,80,000       | 1,53,80,000       |

During the year 2019-2020, total sales were Rs. 3,60,00,000 and cash sales were 10% of total sales. Stock turnover ratio was 20 times. Net profit before payment of taxes @ 40% was Rs.45,00,000. There were no non-operating expenses and profit on sale of fixed assets Rs.1,00,000. Calculate the following ratio for the year 2019-2020

- (1) Gross profit ratio
- (2) Operating ratio
- (3) Current ratio
- (4) Debtors ratio (considering 365 days of a year)
- (5) Return on capital employed ratio
- (6) Earnings per share

- Q.2 From the following details of Jeeny Ltd. prepare cash budget for four months ending in 31-07-2020. (14)

| Month | Purchase Rs. | Sale Rs. | Labour Rs. | Factory Exp. Rs. | Adm. Exp. Rs. |
|-------|--------------|----------|------------|------------------|---------------|
| March | -            | -        | 50,000     | 40,000           | 20,000        |
| April | 3,60,000     | 5,80,000 | 60,000     | 30,000           | 20,000        |
| May   | 3,30,000     | 6,40,000 | 1,00,000   | 44,000           | 24,000        |
| June  | 4,05,000     | 6,60,000 | 1,00,000   | 60,000           | 24,000        |
| July  | 4,00,000     | 6,80,000 | 1,20,000   | 72,000           | 22,000        |

Additional other details:

- Estimated cash balance on 01-04-2020 is Rs. 2,20,000
- 20% of purchase is on cash basis. Creditors for purchase are paid in next month of purchase,
- 30% of sale is cash sale.
- 75% amount of credit sale is received in next month of selling while remaining 25% amount is received in second month from month of selling.
- Time lag for payment of labour Exp. is 1/2 month, factory Exp. is 1/4 month and Adm. Exp. is one month
- On 31-03-2020 balance of debtor's A/c. is Rs. 3,60,000 (Rs. 80,000 for sale of February and Rs. 2,80,000 for sale of March) and Creditors A/c is Rs. 3,30,000
- Rs. 20,000 for interest on debentures will be paid on 30-06-2020.

- Q.3 The production capacity of Krish Co. Ltd. is 20,000 units at 100 % capacity. (14)

The particular of production in the year 2020 is as follows:

Sales (Selling price per unit Rs. 200) Rs. 20,00,000. Rate of profit on cost 25 %

Factory Overhead expenses:

|                                   |          |
|-----------------------------------|----------|
| Fixed                             | 40%      |
| Variable (20% of prime cost)      | 30%      |
| Semi variable                     | 30%      |
| Office overhead exp. (70% fixed)  | 4,00,000 |
| Selling overhead exp. (50% fixed) | 2,00,000 |

The proportion of material and wages is equal. Factory semi variable cost is increased by 50% upto the 80% production level and there after it is increased by 100%. Per unit selling price will remain at uniform rate.

Prepare flexible budget at 50%, 75% and 100% production level.

- Q.4 The following are the condensed Balance Sheet of the Sahyog Co. Ltd. on 31<sup>st</sup> March (14)

| Liabilities                               | 31-03-2019 Rs. | 31-03-2020 Rs. | Assets           | 31-03-2019 Rs. | 31-03-2020 Rs. |
|-------------------------------------------|----------------|----------------|------------------|----------------|----------------|
| Share Capital<br>(Each Shares Of. Rs.100) | 2,00,000       | 3,00,000       | Goodwill         | 60,000         | 56,000         |
| General Reserve                           | 1,20,000       | 40,000         | Building         | 1,20,000       | 2,00,000       |
| Profit & Loss Account                     | 20,000         | 24,000         | Plant            | 80,000         | 1,90,000       |
| 10 % Debentures                           | -              | 1,00,000       | Investment       | 30,000         | 24,000         |
| Bill Payable                              | 40,000         | 40,000         | Stock            | 32,000         | 50,000         |
| Sundry Credit                             | 50,000         | 62,000         | Debtor           | 98,000         | 42,000         |
| Provision for Tax                         | 30,000         | 34,000         | Cash & Bank      | 24,000         | 26,000         |
|                                           |                |                | Preliminary Exp. | 16,000         | 12,000         |
|                                           | 4,60,000       | 6,00,000       |                  | 4,60,000       | 6,00,000       |

Additional Information

1. On 01-04-2019 bonus shares at one equity share for every two equity shares were issued by capitalized General Reserve.
2. Income tax of Rs. 28,000 was paid during the year and Interim dividend Rs. 16,000 was paid during the year.
3. Depreciation charged Rs. 12,000 on Building and Rs. 8,000 on Plants.
4. A plant having book value of Rs. 20,000 was sold with profit. This profit was credited to Capital Reserve Account.
5. During the year debentures were issued at 5 % discount.
6. Closing stock on 31-03-2019 was shown at price which is 20% less than cost. Closing stock of 31-03-2020 is shown at cost price.
7. Goodwill was written off against Capital Reserve.

Investments of Rs. 10,000 were sold at 20 % profit. This profit was credited to Profit

& Loss Account.

Prepare from above information Cash Flow Statement as per accounting standard No. 3

Q.5 Write a Short Note (Any Two)

(14)

1. Pre-requisites of Budgetary Control System
2. Limitations of Accounting Ratios
3. Advantages of Cash Budget
4. Flexible Budget

\*\*\*\*\*